מאי לאו באותן שזכו לפיים. תימה הוא מאי מייתי רב נחמן מהכא כיון דרב ששת מצי דחי לה ואדרבה טפי יש ראיה לרב ששת מכאן דקאמר הכי נמי מסתברא ורב נחמן אינטריך לשנויי בדוחק וי"ל משום דלעיל מינה איירי בזוכין בעבודה דקתני ראב"י אומר המעלה אברים לכבש הוא מעלה על גב המזבח והדר קתני מסרון לחזנים והיינו נמי דקאמר רב ששת בסמוך מנא אמינא לה ונא מייתי מהא דהכא דקאמר איהו גופיה ה"נ מסתברא אנא מהא ליכא למשמע מינה דדייקא כמר וכמר:

נוטל מצנפת של אחד מהם. מכאן קשה לפירוש ריב"ם[6] דפירוש דשל כהן הדיוט קרויה מגבעת לפי שהיא רחבה ושל כ"ג מצנפת שהיא קלרה לפי שהיה צורך להניח תפילין ולין[8] וי"ל לשון תורה לחוד ולשון חכמים לחוד דבלשון תורה קרי לשל כ"ג מצנפת בכל דוכתא וכי ההיא דאמרינן בפ' קמא דגיטין (דף ז.) הסר המצנפת והרם העטרה בזמן שמצנפת בראש כ"ג ישנה לעטרה בראש כל אדם נסתלקה מצנפת מראש כ"ג נסתלקה עטרה מראש כל אדם:

אין ישיבה בעזרה. תימה דאמר בפ"ב דזבחים (דף טז.) ומה יושב שאוכל אם עבד חילל וכו' והיכי אכיל והא אין ישיבה בעזרה וי"ל שאוכל בקדשים קלים הנאכלין בכל העיר אי נמי אור"י בר אברהם דלף על גב דאין ישיבה בעזרה אנא למלכי בית דוד הנ"מ לדברים דלא צורך עבודה[9] אבל אכילה צורך עבודה היא דכתיב ואכלו אותם אשר כופר בהם שהכהנים אוכלים ובעלים מתכפרים מישראל שרי ואתי שפיר נמי הא דפריך בפרק שני דזבחים (דף יט:) גבי קידוש ידים ורגלים מן הכיור דפריך וליתיב מיתב אע"ג דבעזרה הוה צורך עבודה שרי אבל פייס דהכא לא חשיב צורך עבודה דאפשר בלא פייס אי נמי י"ל היינו טעמא דמותר לישב ולאכול קדשים דבאכילת קדשים כתיב בהו למשחה לגדולה כדרך שהמלכים אוכלין והיינו מיושב אבל אין לתרץ דמותר לאכול מיושב בלשכות הבנויות בחול ופתוחות לקודש שהן כעזרה לאכילת קדשי קדשים דהתורה ריבתה חצרות הרבה וליישב שם מותר כמו שאין חשובין כעזרה להתחייב עליהם משום טומאה כדאיתא באיזהו מקומן (זבחים דף נו.) דהא בשמעתין משמע דליישב נמי הוי כעזרה עצמה ואסור ליישב בה[10]:

והא בעינן בית אלהים נהלך ברגש. תימה כיון דבעינן פייס בקודש אמאי לא היו מפייסין בעזרה עצמה דקדש טפי ואור"ת כיון דנוטל מצנפתו של אחד מהן גנאי היה לעמוד בלא מצנפת בעזרה והר"ר יצחק בר ברוך פי' משום דהוי קיימי כבולייאר ואם היו מפייסים בעזרה היה אחוריהם אל היכל ה': תא

שלא זכו לפיים. היו מפשיטין בגדי קדש שהפיסו בהן: **דאי סלקא דעתך באותן שזכו.** והפשטה זו בגדי חול ולהלבישן בגדי קדש לא היו מניחין עליהן אלא מכנסי חול אלמא מלבישין אותן בגדי קדש על מכנסי חול ואמ"כ פושטין מכנסי חול ולובשין למכנסי קדש והתניא כו': **מלבישין אותן מכנסי קדש.** כדי שלא יעמדו ערומים כשהפשיטום: **נשכם הגזים.** שאם היו מפיסין: **בסילקי.** בית גבוה שעל עלייה: **פייס במזרחה.** קבועת היקף המפייסין במזרחה היתה: **וזקן.** של ב"ד המורה להן סדר הפייסין יושב במערבה: **כבולייאר.** עגול שקורין נוסק"ל: **שממנו מפחיל.** מנין חשבון הפייס כמו שפירשתי בראש הפרק: **לדקתני רב שמואל בר יהודה.** לקמן בפרק ג' (דף לה:) שהיו אומותיהן של כהנים עושות לבניהם משלהם כמין בגדי כהונה להראות תפארת עושרן ועוז מלאכתן וכמה הן מהדרות מלות דקתני כהן שעשתה לו אמו כתונת לובשה ועובד בה עבודת יחיד: **אין ישיבה בעזרה.** שנאמר (דברים יח) לעמוד לשרת העומדים שם לפני ה': **אנא למלכי בית דוד.** שמלינו בהן ישיבה שנאמר (שמואל ב ז) ויבא המלך דוד וישב לפני ה' ויאמר מי אנכי ומי ביתי וגו': **והא בעינן בית אלהים נהלך ברגש.** אלמא פייס צריך להיות בבית אלהים: **מתני' מי שוחט.** את התמיד: **הראש והרגל.** של ימין בכהן אחד ושני הידים בכהן שני: **העוקץ.** הוא הזנב והרגל של שמאל בכהן שלישי: **החזה.** הוא[1] השומן הרואה את הקרקע וחותכין אותו מכאן ומכאן בלא ראשי צלעות: **והגרה.** הוא הלואר וכו[2] מחובר הקנה והכבד והלב והחזה והגרה בכהן רביעי: [3] **ושני הדפנות.** בחמישי: **והקרביים.** בששי: **והסולת.** עשרון למנחת נסכו של תמיד[4]: **והחביתים.** חלי[5] עשרונו של כ"ג שקרב עם התמידין בכל יום שנאמר (ויקרא ו) מחציתה בבקר ומחציתה בערב וסמיך ליה על מחבת בשמן תעשה לך קרוי חביתין: **והיין.** שלש לוגין של ניסוך לכבש התמיד[6]: **י"ג הנסים זוכין בו.** בפייס זה [האחד] שלש עשרה עבודות הנסים מצויות כאן: **לדרך הילוכו.** בחייו היה קרב התמיד ובגמרא [ע"ב] מפרש לה: **גמ' לעבודה אחת מפייסין.** כגון מי שוחט ולכשיזכה מי שזכה לשחיטה שוב אין פייס לשאר י"ג עבודות אלא הנסים שמוקפין לימינו משכין אחריו כפי סדר משנתנו שני לזריקה שלישי לדישון מזבח הפנימי רביעי למנורה וכן כולן: **או דילמא לכל עבודה ועבודה.** היו חוזרין ומוליאין אצבעותיהן למנין והזוכה זוכה: לא

מאי לאו באותן שזכו לפיים אמר רב הונא בר יהודה אמר רב ששת לא באותן שלא זכו לפיים הכי נמי מסתברא דאי ס"ד באותן שזכו לפיים לא היו מניחין עליהן אלא מכנסים בלבד והתניא [6]מניין שלא יהא דבר קודם למכנסים תלמוד לומר [1]ומכנסי בד יהיו על בשרו ואידך הא ל"ק הכי קתני עד שעודן עליהן בגדי חול מלבישין אותן מכנסי קדש והיו מפשיטין אותן בגדי חול ולא היו מניחין אלא מכנסים בלבד אמר רב ששת מנא אמינא לה דתניא [3]א לשכת הגזית כמין בסילקי גדולה היתה פיים במזרחה וזקן יושב במערבה והכהנים מוקפין ועומדין כמין [2]בכוליאר והממונה בא ונוטל מצנפת מראשו של אחד מהן ויודעין שממנו פיים מתחיל ואי סלקא דעתך בבגדי חול מצנפת בבגדי חול מי איכא אין [7]כדתני רב יהודה ואיתימא רב שמואל בר יהודה כהן שעשתה לו אמו כתונת עובד בה עבודת יחיד אמר אביי שמע מינה [2]לשכת הגזית חציה בקדש וחציה בחול ושמע מינה [3]שני פתחים היו לה אחד פתוח בקדש ואחד פתוח בחול דאי סלקא דעתך כולה בקדש זקן יושב במערבה [6]והאמר מר [1]אין ישיבה בעזרה אלא למלכי בית דוד בלבד ואי סלקא דעתך כולה בחול פיים במזרחה והא בעינן [2]בבית אלהים נהלך ברגש וליכא אלא שמע מינה חציה בקדש וחציה בחול ואי סלקא דעתך פתח אחד יש לה ופתוח לקודש זקן יושב במערבה והתנן [1]ה הלשכות הבנויות בחול ופתוחות לקדש תוכן קודש ואי סלקא דעתך פתוח לחול פיים במזרחה והתנן [1]בנויות בקדש ופתוחות לחול תוכן חול אלא לאו ש"מ שני פתחים היו לה אחד פתוח בקדש ואחד פתוח לחול: **מתני'** [1]הפיים השני מי שוחט מי זורק מי מדשן מזבח הפנימי ומי מדשן את המנורה ומי מעלה אברים לכבש הראש והרגל ושתי הידים העוקץ והרגל והחזה והגרה ושתי הדפנות והקרבים והסלת והחביתין והיין שלשה עשר כהנים זכו בו אמר בן עזאי לפני ר' עקיבא משום ר' יהושע דרך הלוכו היה קרב: **גמ'** איבעיא להו כשהן מפייסין לעבודה אחת מפייסין או דילמא לכל עבודה ועבודה הן מפייסין תא שמע [2]ארבע פייסות היו שם ואי סלקא דעתך לכל עבודה הן מפייסין טובא הוו אמר רב נחמן בר יצחק הכי קאמר ארבע פעמים נכנסין להפיס ולכל חדא וחדא היו בה טובא פייסות תא

מאי לאו באותן שזכו לפיים. כיון דרב ששת מצי דחי לה ואדרבה טפי יש ראיה לרב ששת מכאן דקאמר הכי נמי מסתברא ורב נחמן אינטריך לשנויי בדוחק וי"ל משום דלעיל מינה איירי בזוכין בעבודה דקתני ראב"י אומר המעלה אברים לכבש הוא מעלה על גב המזבח והדר קתני מסרון לחזנים והיינו נמי דקאמר רב ששת בסמוך מנא אמינא לה ונא מייתי מהא דהכא דקאמר איהו גופיה ה"נ מסתברא אנא מהא ליכא למשמע מינה דדייקא כמר וכמר:

נוטל מצנפת של אחד מהם. מכאן קשה לפירוש ריב"ם[6] דפירוש דשל כהן הדיוט קרויה מגבעת לפי שהיא רחבה ושל כ"ג מצנפת שהיא קלרה לפי שהיה צורך להניח תפילין ולין[8] וי"ל לשון תורה לחוד ולשון חכמים לחוד דבלשון תורה קרי לשל כ"ג מצנפת בכל דוכתא וכי ההיא דאמרינן בפ' קמא דגיטין (דף ז.) הסר המצנפת והרם העטרה בזמן שמצנפת בראש כ"ג ישנה לעטרה בראש כל אדם נסתלקה מצנפת מראש כ"ג נסתלקה עטרה מראש כל אדם:

אין ישיבה בעזרה. תימה דאמר בפ"ב דזבחים (דף טז.) ומה יושב שאוכל אם עבד חילל וכו' והיכי אכיל והא אין ישיבה בעזרה וי"ל שאוכל בקדשים קלים הנאכלין בכל העיר אי נמי אור"י בר אברהם דלף על גב דאין ישיבה בעזרה אנא למלכי בית דוד הנ"מ לדברים דלא צורך עבודה[9] אבל אכילה צורך עבודה היא דכתיב ואכלו אותם אשר כופר בהם שהכהנים אוכלים ובעלים מתכפרים מישראל שרי ואתי שפיר נמי הא דפריך בפרק שני דזבחים (דף יט:) גבי קידוש ידים ורגלים מן הכיור דפריך וליתיב מיתב אע"ג דבעזרה הוה צורך עבודה שרי אבל פייס דהכא לא חשיב צורך עבודה דאפשר בלא פייס אי נמי י"ל היינו טעמא דמותר ליישב ולאכול קדשים דבאכילת קדשים כתיב בהו למשחה לגדולה כדרך שהמלכים אוכלין והיינו מיושב אבל אין לתרץ דמותר לאכול מיושב בלשכות הבנויות בחול ופתוחות לקודש שהן כעזרה לאכילת קדשי קדשים דהתורה ריבתה חצרות הרבה וליישב שם מותר כמו שאין חשובין כעזרה להתחייב עליהם משום טומאה כדאיתא באיזהו מקומן (זבחים דף נו.) דהא בשמעתין משמע דליישב נמי הוי כעזרה עצמה ואסור ליישב בה[10]:

והא בעינן בית אלהים נהלך ברגש. תימה כיון דבעינן פייס בקודש אמאי לא היו מפייסין בעזרה עצמה דקדש טפי ואור"ת כיון דנוטל מצנפתו של אחד מהן גנאי היה לעמוד בלא מצנפת בעזרה והר"ר יצחק בר ברוך פי' משום דהוי קיימי כבולייאר ואם היו מפייסים בעזרה היה אחוריהם אל היכל ה': תא

תורה אור השלם

1. כְּתֹנֶת בַּד קֹדֶשׁ יִלְבָּשׁ וּמִכְנְסֵי בַד יִהְיוּ עַל בְּשָׂרוֹ וּבְאַבְנֵט בַּד יֶחְגֹּר וּבְמִצְנֶפֶת בַּד יִצְנֹף בִּגְדֵי קֹדֶשׁ הֵם וְרָחַץ בַּמַּיִם אֶת בְּשָׂרוֹ וּלְבָשָׁם:

ויקרא טז ד

2. אֲשֶׁר יַחְדָּו נְמֻתִּיק סוֹד בְּבֵית אֱלֹהִים נְהַלֵּךְ בְּרֶגֶשׁ:

תהלים נה טו

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה החזה הוא שומן החזה כרואה את כו' בלא רשי הצלעות: (ב) ד"ה והגרה כו' ומחוברי' הקנה הריאה והכבד: (ג) ד"ה ושתי הדפנות: (ד) ד"ה והסולת כו' של תמיד בשביעי: (ה) ד"ה והחביתין חלי עשרון למנחת של כה"ג וכו' לכך קרוי חביתין בשמיני: (ו) ד"ה והיין כו' לכבש התמיד בתשיעי:

גליון הש"ם

תוס' ד"ה נוטל מצנפת וכו' וי"ל דלשון תורה לחוד. מוגן קלו ע"ב:

לעזי רש"י

נושק"א. סיכה, מכבנה.

תוס' ישנים

מאי לאו באותם שזכו לפיים. שהיו מניחין עליהם מכנסי חול עד שילבשו בגדי קודש, דאי בלאותם שלא זכו קאמר שהלבישום בגדי קדש לעשות פייס ואמ"כ הפשיטו אותם, אפילו מכנסי קודש לא היו מניחין עליהן, אלא היו מפשיטין הכל. ומשני באותם שלא זכו כו'. חצייה בקודש וחצייה בחול ושני פתחים היו לה אחד פתוח לקדש ואחד פתוח לחול. ופומר רבינו דחצייה בעייה בקודש וחצייה בעייה בחול, לפיכך פתח של חול היה מושך לחול הבנוי בחול, וכן פתח של קדש מושך לקדש הבנוי בקדש, אבל אם היה שלש בקדש וב' שלישים בחול, אין פתח של קדש מושך לקדש אלא [למלכי] בית דוד בלבד. ושני פתחין היו בה אחד במזרח לקודש ואחד במערב לחול, דתנן במעשר שני פרק ג' הלשכות הבנויות בקדש ופתוחות לחול תוכן חול כו'. הבנויות בקודש ובחול ופתוחות לקדש ולחול, מכנגד הקדש ולקודש קודש, ומכנגד החול ולחול חול. **איבעיא להו לכל עבודה ועבודה מפיסין,** כלומר מי שוחט ומי זורק מי קריב האברים, מי קומץ ומקטיר, וכיוצא בהן. או דילמא לעבודה אחת מפיסין. ופשטנה ת"ש דתני ר' חייה לא לכל עבודה ועבודה מפיסין, אלא כהן שזכה בתמיד, י"ב אחיו הכהנים נמשכין עמו. **ארבעה פייסות** היו שם. הפייס הראשון הרמת הדשן. הפייס השני מי שוחט כו'. י"ג כהנים זוכין בו השוחט הוא ראשון. שני זורק. שלישי המדשן מזבח הפנימי. רביעי המדשן המנורה. חמשי המעלה הראש והרגל. ו' המעלה שתי ידים. ז' המעלה העוקץ והרגל. ח' (המקריב) [המעלה] (החזה והגרה) [החזה והגרה]. ט' בשתי דפנות. י' בקרביים. י"א בסולת המנחה. י"ב בחביתי כהן [גדול]. י"ג ביין של נסך.

עין משפט נר מצוה

א [מיי' פ"ד מהלכות תמידין הלכה ג]:

כד ב ג מיי' פ"ה מהל' בית הבחירה הלכה ח:

ד [מיי' פ"ז מהלכות בית הבחירה הלכה ו ופי"ד מהל' סנהדרין הל' יב]:

כה ה מיי' פ"ו מהל' בית הבחירה הלכה ח:

כו ו סם הלכה ז:

כז ז מיי' פ"ד מהלכות תמידין הלכה ו:

מוסף רש"י

על בשרו. משמע כשלובשן יהא בשרו מגלי לבוש, דאי לא הא אמי לאשמעינן למה לי על בשרו (סנהדרין מט:). **בסילקי.** לשון טירה גבוהה (ע"ז טז.). **עבודת יחיד.** הוצאת כף ומתחה שאינה צריכה לציבור אלא לפי שמוטלת עליו לפנות את המקום (שאין כבוד שיהיו מונחין שם) לפיכך קורא לה עבודת יחיד (לקמן לה:). **אין ישיבה בעזרה.** דכתיב (דברים יח) לעמוד לשרת, העומדים שם לפני ה', ולא מצינו בה ישיבה (לקמן שם:) דאין כבוד שמים בכך, ואפילו מלאכי השרת אין להם שם ישיבה דכתיב (ישעיה ו) עומדים ממעל לו (דניאל ז) קרבת על חד מן קאמין (סוטה מ:). אלא למלכי בית דוד. שאנלן להם המקום כבוד להראות שמלכותו שלימה (שם). **בנויות בקדש.** בעזרה, ופתוחות לחול. שאין להם פתח לעזרה אלא לבר הבית, תוכן חול. בקדושת הר הבית ולא בעזרה, דבתר פתיחה אזיל (פסחים פו.). **הפייס השני.** בחמיפת קיבוץ פייס שני היו מפיסין שלש עשרה עבודות (לעיל יד:). מי זורק. את דמו (שם). **ומי מעלה אברים לכבש.** מי מעלה אברי תמיד לכבש וסודרן אותן עליו ואחר כך מעלן משם למזבח משום ברוב עם הדרת מלך ומונה והולך שלש עשרה ומתפרדין ומחזרין ונאספין לאחר שעה ומכריזין לפיים שלישי (שם). **ארבע פייסות היו שם.** בכל יום (לעיל יד:) ד' פעמים ביום נאספים לפיים (לעיל כב.).

רבינו חננאל

ואמר רב ששת מנא אמינא דתניא לשכת הגזית כמין בסילקי גדולה הייתה, פייס במזרחה וזקן יושב במערבה, והכהנים מקיפין ועומדין כמין כוליאר, הממונה בא ונטל מצנפתו של אחד מהן ויודעין שממנו היה הפייס מתחיל. ואי ס"ד בבגדי חול כו'. **אמר אביי** ש"מ לשכת הגזית חציה שבמזרח בקודש היתה, מפני שמפיסין בה. וחציה שבמערב בחול, מפני שהזקן יושב בה. ואמר מר אין ישיבה בעזרה אלא [למלכי] בית דוד בלבד. ושני פתחין היו בה אחד במזרח לקודש ואחד במערב לחול, דתנן במעשר שני פרק ג' הלשכות הבנויות בקדש ופתוחות לחול תוכן חול כו'. הבנויות בקודש ובחול ופתוחות לקדש ולחול, מכנגד הקדש ולקודש קודש, ומכנגד החול ולחול חול. **איבעיא להו לכל עבודה ועבודה מפיסין,** כלומר מי שוחט ומי זורק מי קריב האברים, מי קומץ ומקטיר, וכיוצא בהן. או דילמא לעבודה אחת מפיסין. ופשטנה ת"ש דתני ר' חייה לא לכל עבודה ועבודה מפיסין, אלא כהן שזכה בתמיד, י"ב אחיו הכהנים נמשכין עמו. **ארבעה פייסות** היו שם. הפייס הראשון הרמת הדשן. הפייס השני מי שוחט כו'. י"ג כהנים זוכין בו השוחט הוא ראשון. שני זורק. שלישי המדשן מזבח הפנימי. רביעי המדשן המנורה. חמשי המעלה הראש והרגל. ו' המעלה שתי ידים. ז' המעלה העוקץ והרגל. ח' (המקריב) [המעלה] (החזה והגרה) [החזה והגרה]. ט' בשתי דפנות. י' בקרביים. י"א בסולת המנחה. י"ב בחביתי כהן [גדול]. י"ג ביין של נסך.

מסורת הש"ס

(1) [לעיל כג: סנהדרין מט:], (2) [תוספתא פ"ל ה"ט ותוספתא סוכה פ"ד ה"טו], (3) [ל"ל כוכליאר כ"ל בערוך ובתוספתא ועי' תוס' ב"ב קט: ד"ה כביתין], (4) לקמן לה: ע"ש, (5) לקמן סט: סוטה מ: מא: קידושין עח: סנהדרין קא: תמיד ל:, (1) פסחים פו. זבחים ט. [מ"ש פ"ג מ"ח], (2) שם, (3) לעיל יד:, (4) [לעיל כב.], (5) [לעיל דף יב: וע' בתוס' סוכה ה. ד"ה ולא ותוס' גיטין ז. ד"ה בזמן], (6) [לקמן מח: איתא הא דאכילה צורך עבודה היא], (7) [וע"ע תוס' לעיל מ: ד"ה דאי וכו' ותוס' זבחים מז. ד"ה מיושב],

---

תוספות

מאי לאו באותן שזכו לפיים. כיון דרב ששת מצי דחי לה ואדרבה טפי יש ראיה לרב ששת מכאן דקאמר הכי נמי מסתברא ורב נחמן אינטריך לשנויי בדוחק וי"ל משום דלעיל מינה איירי בזוכין בעבודה דקתני ראב"י אומר המעלה אברים לכבש הוא מעלה על גב המזבח והדר קתני מסרון לחזנים והיינו נמי דקאמר רב ששת בסמוך מנא אמינא לה ונא מייתי מהא דהכא דקאמר איהו גופיה ה"נ מסתברא אנא מהא ליכא למשמע מינה דדייקא כמר וכמר:

נוטל מצנפת של אחד מהם. מכאן קשה לפירוש ריב"ם דפירוש דשל כהן הדיוט קרויה מגבעת לפי שהיא רחבה ושל כ"ג מצנפת שהיא קלרה לפי שהיה צורך להניח תפילין ולין וי"ל לשון תורה לחוד ולשון חכמים לחוד דבלשון תורה קרי לשל כ"ג מצנפת בכל דוכתא וכי ההיא דאמרינן בפ' קמא דגיטין (דף ז.) הסר המצנפת והרם העטרה בזמן שמצנפת בראש כ"ג ישנה לעטרה בראש כל אדם נסתלקה מצנפת מראש כ"ג נסתלקה עטרה מראש כל אדם:

אין ישיבה בעזרה. תימה דאמר בפ"ב דזבחים (דף טז.) ומה יושב שאוכל אם עבד חילל וכו' והיכי אכיל והא אין ישיבה בעזרה וי"ל שאוכל בקדשים קלים הנאכלין בכל העיר אי נמי אור"י בר אברהם דלף על גב דאין ישיבה בעזרה אנא למלכי בית דוד הנ"מ לדברים דלא צורך עבודה[9] אבל אכילה צורך עבודה היא דכתיב ואכלו אותם אשר כופר בהם שהכהנים אוכלים ובעלים מתכפרים מישראל שרי ואתי שפיר נמי הא דפריך בפרק שני דזבחים (דף יט:) גבי קידוש ידים ורגלים מן הכיור דפריך וליתיב מיתב אע"ג דבעזרה הוה צורך עבודה שרי אבל פייס דהכא לא חשיב צורך עבודה דאפשר בלא פייס אי נמי י"ל היינו טעמא דמותר ליישב ולאכול קדשים דבאכילת קדשים כתיב בהו למשחה לגדולה כדרך שהמלכים אוכלין והיינו מיושב אבל אין לתרץ דמותר לאכול מיושב בלשכות הבנויות בחול ופתוחות לקודש שהן כעזרה לאכילת קדשי קדשים דהתורה ריבתה חצרות הרבה וליישב שם מותר כמו שאין חשובין כעזרה להתחייב עליהם משום טומאה כדאיתא באיזהו מקומן (זבחים דף נו.) דהא בשמעתין משמע דליישב נמי הוי כעזרה עצמה ואסור ליישב בה[10]:

והא בעינן בית אלהים נהלך ברגש. תימה כיון דבעינן פייס בקודש אמאי לא היו מפיסין בעזרה עצמה דקדש טפי ואור"ת כיון דנוטל מצנפתו של אחד מהן גנאי היה לעמוד בלא מצנפת בעזרה והר"ר יצחק בר ברוך פי' משום דהוי קיימי כבולייאר ואם היו מפייסים בעזרה היה אחוריהם אל היכל ה': תא

רש"י

שלא זכו לפיים. היו מפשיטין בגדי קדש שהפיסו בהן: **דאי סלקא דעתך באותן שזכו.** והפשטה זו בגדי חול ולהלבישן בגדי קדש לא היו מניחין עליהן אלא מכנסי חול אלמא מלבישין אותן בגדי קדש על מכנסי חול ואמ"כ פושטין מכנסי חול ולובשין למכנסי קדש והתניא כו': **מלבישין אותן מכנסי קדש.** כדי שלא יעמדו ערומים כשהפשיטום: **נשכם הגזים.** שאם היו מפיסין: **בסילקי.** בית גבוה שעל עלייה: **פייס במזרחה.** קבועת היקף המפייסין במזרחה היתה: **וזקן.** של ב"ד המורה להן סדר הפייסין יושב במערבה: **כבולייאר.** עגול שקורין נוסק"ל: **שממנו מפחיל.** מנין חשבון הפייס כמו שפירשתי בראש הפרק: **לדקתני רב שמואל בר יהודה.** לקמן בפרק ג' (דף לה:) שהיו אומותיהן של כהנים עושות לבניהם משלהם כמין בגדי כהונה להראות תפארת עושרן ועוז מלאכתן וכמה הן מהדרות מלות דקתני כהן שעשתה לו אמו כתונת לובשה ועובד בה עבודת יחיד: **אין ישיבה בעזרה.** שנאמר (דברים יח) לעמוד לשרת העומדים שם לפני ה': **אנא למלכי בית דוד.** שמלינו בהן ישיבה שנאמר (שמואל ב ז) ויבא המלך דוד וישב לפני ה' ויאמר מי אנכי ומי ביתי וגו': **והא בעינן בית אלהים נהלך ברגש.** אלמא פייס צריך להיות בבית אלהים: **מתני' מי שוחט.** את התמיד: **הראש והרגל.** של ימין בכהן אחד ושני הידים בכהן שני: **העוקץ.** הוא הזנב והרגל של שמאל בכהן שלישי: **החזה.** הוא[1] השומן הרואה את הקרקע וחותכין אותו מכאן ומכאן בלא ראשי צלעות: **והגרה.** הוא הלואר וכו[2] מחובר הקנה והכבד והלב והחזה והגרה בכהן רביעי: [3] **ושני הדפנות.** בחמישי: **והקרביים.** בששי: **והסולת.** עשרון למנחת נסכו של תמיד[4]: **והחביתים.** חלי[5] עשרונו של כ"ג שקרב עם התמידין בכל יום שנאמר (ויקרא ו) מחציתה בבקר ומחציתה בערב וסמיך ליה על מחבת בשמן תעשה לך קרוי חביתין: **והיין.** שלש לוגין של ניסוך לכבש התמיד[6]: **י"ג הנסים זוכין בו.** בפייס זה [האחד] שלש עשרה עבודות הנסים מצויות כאן: **לדרך הילוכו.** בחייו היה קרב התמיד ובגמרא [ע"ב] מפרש לה: **גמ' לעבודה אחת מפיסין.** כגון מי שוחט ולכשיזכה מי שזכה לשחיטה שוב אין פייס לשאר י"ג עבודות אלא הנסים שמוקפין לימינו משכין אחריו כפי סדר משנתנו שני לזריקה שלישי לדישון מזבח הפנימי רביעי למנורה וכן כולן: **או דילמא לכל עבודה ועבודה.** היו חוזרין ומוליאין אצבעותיהן למנין והזוכה זוכה: לא

מהרש"א

מאי לאו באותן שזכו לפיים. כיון דרב ששת מצי דחי לה ואדרבה טפי יש ראיה לרב ששת מכאן דקאמר הכי נמי מסתברא ורב נחמן אינטריך לשנויי בדוחק וי"ל משום דלעיל מינה איירי בזוכין בעבודה דקתני ראב"י אומר המעלה אברים לכבש הוא מעלה על גב המזבח והדר קתני מסרון לחזנים והיינו נמי דקאמר רב ששת בסמוך מנא אמינא לה ונא מייתי מהא דהכא דקאמר איהו גופיה ה"נ מסתברא אנא מהא ליכא למשמע מינה דדייקא כמר וכמר:

נוטל מצנפת של אחד מהם. מכאן קשה לפירוש ריב"ם דפירוש דשל כהן הדיוט קרויה מגבעת לפי שהיא רחבה ושל כ"ג מצנפת שהיא קלרה לפי שהיה צורך להניח תפילין ולין וי"ל לשון תורה לחוד ולשון חכמים לחוד דבלשון תורה קרי לשל כ"ג מצנפת בכל דוכתא וכי ההיא דאמרינן בפ' קמא דגיטין (דף ז.) הסר המצנפת והרם העטרה בזמן שמצנפת בראש כ"ג ישנה לעטרה בראש כל אדם נסתלקה מצנפת מראש כ"ג נסתלקה עטרה מראש כל אדם:

אין ישיבה בעזרה. תימה דאמר בפ"ב דזבחים (דף טז.) ומה יושב שאוכל אם עבד חילל וכו' והיכי אכיל והא אין ישיבה בעזרה וי"ל שאוכל בקדשים קלים הנאכלין בכל העיר אי נמי אור"י בר אברהם דלף על גב דאין ישיבה בעזרה אנא למלכי בית דוד הנ"מ לדברים דלא צורך עבודה[9] אבל אכילה צורך עבודה היא דכתיב ואכלו אותם אשר כופר בהם שהכהנים אוכלים ובעלים מתכפרים מישראל שרי ואתי שפיר נמי הא דפריך בפרק שני דזבחים (דף יט:) גבי קידוש ידים ורגלים מן הכיור דפריך וליתיב מיתב אע"ג דבעזרה הוה צורך עבודה שרי אבל פייס דהכא לא חשיב צורך עבודה דאפשר בלא פייס אי נמי י"ל היינו טעמא דמותר ליישב ולאכול קדשים דבאכילת קדשים כתיב בהו למשחה לגדולה כדרך שהמלכים אוכלין והיינו מיושב אבל אין לתרץ דמותר לאכול מיושב בלשכות הבנויות בחול ופתוחות לקודש שהן כעזרה לאכילת קדשי קדשים דהתורה ריבתה חצרות הרבה וליישב שם מותר כמו שאין חשובין כעזרה להתחייב עליהם משום טומאה כדאיתא באיזהו מקומן (זבחים דף נו.) דהא בשמעתין משמע דליישב נמי הוי כעזרה עצמה ואסור ליישב בה[10]:

והא בעינן בית אלהים נהלך ברגש. תימה כיון דבעינן פייס בקודש אמאי לא היו מפיסין בעזרה עצמה דקדש טפי ואור"ת כיון דנוטל מצנפתו של אחד מהן גנאי היה לעמוד בלא מצנפת בעזרה והר"ר יצחק בר ברוך פי' משום דהוי קיימי כבולייאר ואם היו מפייסים בעזרה היה אחוריהם אל היכל ה': תא

מהרש"ל

מאי לאו באותן שזכו לפיים. כיון דרב ששת מצי דחי לה ואדרבה טפי יש ראיה לרב ששת מכאן דקאמר הכי נמי מסתברא ורב נחמן אינטריך לשנויי בדוחק וי"ל משום דלעיל מינה איירי בזוכין בעבודה דקתני ראב"י אומר המעלה אברים לכבש הוא מעלה על גב המזבח והדר קתני מסרון לחזנים והיינו נמי דקאמר רב ששת בסמוך מנא אמינא לה ונא מייתי מהא דהכא דקאמר איהו גופיה ה"נ מסתברא אנא מהא ליכא למשמע מינה דדייקא כמר וכמר:

נוטל מצנפת של אחד מהם. מכאן קשה לפירוש ריב"ם דפירוש דשל כהן הדיוט קרויה מגבעת לפי שהיא רחבה ושל כ"ג מצנפת שהיא קלרה לפי שהיה צורך להניח תפילין ולין וי"ל לשון תורה לחוד ולשון חכמים לחוד דבלשון תורה קרי לשל כ"ג מצנפת בכל דוכתא וכי ההיא דאמרינן בפ' קמא דגיטין (דף ז.) הסר המצנפת והרם העטרה בזמן שמצנפת בראש כ"ג ישנה לעטרה בראש כל אדם נסתלקה מצנפת מראש כ"ג נסתלקה עטרה מראש כל אדם:

אין ישיבה בעזרה. תימה דאמר בפ"ב דזבחים (דף טז.) ומה יושב שאוכל אם עבד חילל וכו' והיכי אכיל והא אין ישיבה בעזרה וי"ל שאוכל בקדשים קלים הנאכלין בכל העיר אי נמי אור"י בר אברהם דלף על גב דאין ישיבה בעזרה אנא למלכי בית דוד הנ"מ לדברים דלא צורך עבודה[9] אבל אכילה צורך עבודה היא דכתיב ואכלו אותם אשר כופר בהם שהכהנים אוכלים ובעלים מתכפרים מישראל שרי ואתי שפיר נמי הא דפריך בפרק שני דזבחים (דף יט:) גבי קידוש ידים ורגלים מן הכיור דפריך וליתיב מיתב אע"ג דבעזרה הוה צורך עבודה שרי אבל פייס דהכא לא חשיב צורך עבודה דאפשר בלא פייס אי נמי י"ל היינו טעמא דמותר ליישב ולאכול קדשים דבאכילת קדשים כתיב בהו למשחה לגדולה כדרך שהמלכים אוכלין והיינו מיושב אבל אין לתרץ דמותר לאכול מיושב בלשכות הבנויות בחול ופתוחות לקודש שהן כעזרה לאכילת קדשי קדשים דהתורה ריבתה חצרות הרבה וליישב שם מותר כמו שאין חשובין כעזרה להתחייב עליהם משום טומאה כדאיתא באיזהו מקומן (זבחים דף נו.) דהא בשמעתין משמע דליישב נמי הוי כעזרה עצמה ואסור ליישב בה[10]:

והא בעינן בית אלהים נהלך ברגש. תימה כיון דבעינן פייס בקודש אמאי לא היו מפיסין בעזרה עצמה דקדש טפי ואור"ת כיון דנוטל מצנפתו של אחד מהן גנאי היה לעמוד בלא מצנפת בעזרה והר"ר יצחק בר ברוך פי' משום דהוי קיימי כבולייאר ואם היו מפייסים בעזרה היה אחוריהם אל היכל ה': תא

מהרש"ל

מאי לאו באותן שזכו לפיים. כיון דרב ששת מצי דחי לה ואדרבה טפי יש ראיה לרב ששת מכאן דקאמר הכי נמי מסתברא ורב נחמן אינטריך לשנויי בדוחק וי"ל משום דלעיל מינה איירי בזוכין בעבודה דקתני ראב"י אומר המעלה אברים לכבש הוא מעלה על גב המזבח והדר קתני מסרון לחזנים והיינו נמי דקאמר רב ששת בסמוך מנא אמינא לה ונא מייתי מהא דהכא דקאמר איהו גופיה ה"נ מסתברא אנא מהא ליכא למשמע מינה דדייקא כמר וכמר:

נוטל מצנפת של אחד מהם. מכאן קשה לפירוש ריב"ם דפירוש דשל כהן הדיוט קרויה מגבעת לפי שהיא רחבה ושל כ"ג מצנפת שהיא קלרה לפי שהיה צורך להניח תפילין ולין וי"ל לשון תורה לחוד ולשון חכמים לחוד דבלשון תורה קרי לשל כ"ג מצנפת בכל דוכתא וכי ההיא דאמרינן בפ' קמא דגיטין (דף ז.) הסר המצנפת והרם העטרה בזמן שמצנפת בראש כ"ג ישנה לעטרה בראש כל אדם נסתלקה מצנפת מראש כ"ג נסתלקה עטרה מראש כל אדם:

אין ישיבה בעזרה. תימה דאמר בפ"ב דזבחים (דף טז.) ומה יושב שאוכל אם עבד חילל וכו' והיכי אכיל והא אין ישיבה בעזרה וי"ל שאוכל בקדשים קלים הנאכלין בכל העיר אי נמי אור"י בר אברהם דלף על גב דאין ישיבה בעזרה אנא למלכי בית דוד הנ"מ לדברים דלא צורך עבודה[9] אבל אכילה צורך עבודה היא דכתיב ואכלו אותם אשר כופר בהם שהכהנים אוכלים ובעלים מתכפרים מישראל שרי ואתי שפיר נמי הא דפריך בפרק שני דזבחים (דף יט:) גבי קידוש ידים ורגלים מן הכיור דפריך וליתיב מיתב אע"ג דבעזרה הוה צורך עבודה ש